

ŠIBENSKI list

ŠIBENIK
Srijeda,
3. lipnja 1953.
Izlazi tjedno
God. II. Broj 42
Cijena 7 dinara

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA ZA GRAD I KOTAR ŠIBENIK

Razrez poreza u kotaru

Na području našeg kotara praktično se pristupilo razrezu poreza za 1952. godinu početkom mjeseca svibnja. Za ovo vremensko razdoblje od mjesec dana očekivali su se, punim pravom, bolji rezultati. Međutim, pored nekih dobrih primjera, ima i takvih koji očito govore o tome da se nije ozbiljno pristupilo ovom važnom poslu, a niti je kod pojedinih općinskih poreskih komisija bilo dovoljno upornosti da bi se rad na određivanju poreske osnovice što pravilnije a i što brže završilo.

Općinska poreska komisija, na primjer, u Devrska ma uspjela je da samo jedan put radi u punom sastavu, a to je dovelo do toga da je samo dva do tri člana komisije obavljalo posao koji nije bio ni lak ni jednostavan. Naprotiv, pojedine seoske poreske komisije radile su brižljivo i savjesno, a osobito neki njeni članovi kao božo Vojnović, Mičo Zeželj i Tode Ležaić koji su u prvom redu pravilno iznijeli svoje ostvarene prihode u 1952. godini, da nakon toga i ostalim poreskim obveznicima realno utvrde poresku osnovicu. U svim mjestima na području ove općine završeno je utvrđivanje poreske osnovice.

U Skradinu je općinska poreska komisija ozbiljno pristupila poslu koji je zaista pravilno obavljala. U svim mjestima ove općine utvrđena je poreska osnovica sa kojom su bili upoznati poreski obveznici na zborovima birača.

Do 25. prošlog mjeseca na području općine Tijesno još nije bio završen rad na utvrđivanju poreskih osnovica, i ne samo to, u Betini do tog dana rad nije ni započeo. U tom selu je u par navrata održan zbor birača na kojem je trebalo imenovati članove komisije za razrez poreza, međutim, zahvaljujući neaktivnosti pojedinih rukovodilaca u mjestu, nije se u tome uspjelo. Poreski obveznici na zborovima birača u Pirovcu, Jezerima i Tijesnom uglavnom su se složili sa iznijetom poreskom osnovicom. Dočim zbor birača u Murteru do 25. prošlog mjeseca nije održan.

Samo jedan put radila je u punom sastavu općinska poreska komisija u Rogoznici, međutim, njeni članovi su bili aktivni u seoskim komisijama. Općenito se može reći da seoske poreske komisije nisu bile realne u ocjenjivanju prinosa za 1952. godinu, a osobito u tome nije bila realna komisija u Rogoznici. Na području ove općine trebalo bi svakako ubrzati pripreme za održavanje zborova birača, koji do pred desetak dana ni u jednom mjestu nisu bili održani.

Ima čak i pojava da pojedini članovi općinskih poreskih komisija namjerno prikrivaju stvarne prihode poreskih obveznika s očitim namjerom da im se osigura i dalje nesmetano primanje invalidskog dodatka, penzije, dječjeg dodatka i slično. Tako u Zlarinu, na primjer, oko 1 milijun dinara prihoda od ribolova nije uopće prikazan u već utvrđenoj poreskoj osnovici, a da se i ne govori o prihodima ostvarenim od prodaje mesa, vune, mlijeka i drugih proizvoda.

Slično stanje je u Prviću i Kapriju gdje još nije završen rad na utvrđivanju poreske ali stvarne osnovice.

U Tribunju, na području općine Vodice, također je bilo slučajeva očitog prikrivanja prihoda koji je daleko ispod prosječnog uroda osobito maslina. Za ostale komisije u ovoj općini može se reći da su dosta realno ocijenile prihode.

U novoformiranoj općini Primošten drugovi su shvatili važnost razreda poreza i najozbiljnije su pristupili poslu. Završen je rad na utvrđivanju poreskih osnovica, a zborovi birača su održani u svim mjestima. Mora se istaknuti da je ovo jedina općina koja je predvidjela da će do 1. lipnja podijeliti poreske obavijesti.

Velik broj sela i poreskih obveznika na području općine Šibenik-vanjski nije dozvolio da se utvrđivanje osnovica obavi u određenom roku. Međutim, da su članovi općinske komisije pružili i veću podršku predsjedniku vjerovatno bi se postigli i bolji rezultati. Odaziv birača na zborovima bio je vrlo dobar. Na njima su poreski obveznici živo raspravljali bez nekih naročitih primjedbi.

Posao oko razreda poreza je obiman a nije niti lak ni jednostavan. On zahtijeva od članova poreskih komisija apsolutnu objektivnost i savjesno obavljanje povjerenog zadatka. Da li je toga bilo u dovoljnoj mjeri kod članova općinskih i seoskih poreskih komisija?

Potrebno je, u svakom slučaju, postojećim komisijama pružiti jaču pomoć i za to je u prvom redu pozvano rukovodstvo kotara a posebno kotarska poreska komisija. Pored toga, za tehnički dio posla oko razreda narodni odbori općina trebali bi osigurati dovoljan broj službenika.

Sve to nesumnjivo će ubrzati proces razreda poreza, no samim tim nisu iscrpljene sve naše mogućnosti. Činjenica je da drugovi na terenu olako prelaze preko nekih važnih momenata. Naime, nedostaje jednog sistematskog političkog rada u narodu, ne objašnjava se ljudima, barem ne u dovoljnoj mjeri, nužnost ovakve vrsti davanja zajednici. I ukoliko se u čitavom ovom poslu jače i potpunije angažiraju organizacije Saveza komunista i Socijalističkog saveza radnog naroda, utoliko će i rezultati razreda poreza za 1952. godinu biti neuporedivo bolji.

IZABRANA NOVA RUKOVODSTVA OSNOVNIH ORGANIZACIJA SOCIJALISTIČKOG SAVEZA

Preko 400 delegata prisustvovat će gradskoj konferenciji

Prošle nedjelje članovi SSRN našega grada birali su nova rukovodstva svojih osnovnih organizacija, koja su koji dan prije predložena na godišnjim konferencijama osnovnih organizacija SSRN. Tako su svi članovi SSRN dobili priliku da kažu svoju riječ, tko treba da bude član odbora osnovne organizacije i delegat za gradsku konferenciju SSRN, a ne samo oni koji su prisustvovali godišnjim konferencijama osnovnih organizacija. Na konferencijama iz razloga objektivnih (relativno male prostorije) i subjektivnih (još postojeće olako shvaćanje SSRN i slaba agitacija) nije moguće da prisustvuje većina članova osnovnih organizacija. Zato je primjenjen način glasanja u skladu sa statutom SSRN i težnjama članstva, izraz socijalističke demokracije. Izabrano je preko 400 delegata za gradsku konferenciju.

Demokratski način biranja nije kod nas novost. Ali kako je riječ o novoj ulozi, zadacima i radu SSRN to treba istaknuti osnovne karakteristike tih izbora. Glasalo je oko 99% članova SSRN. Glasali su okruživali imena kandidata ne po rednom broju, mehanički, već sa razmišljanjem (tako je postupila većina), s tim da su mnogi dopisivali imena drugih osoba, koja nisu bila među ispisanim imenima kandidata. Tu činjenicu ne treba precijenjivati, jer izbori za organe osnovnih organizacija s jedne, i rad osnovnih organizacija s druge strane, nisu isto, ali je treba ozbiljno shvatiti kao siguran znak da je interes za SSRN jak, da je politički utjecaj SSRN neosporan, da su svi uvjeti tu za uspješan rad osnovnih organizacija i gradske organizacije kao cjeline.

Kako su protekle godišnje konferencije? U ovom člaku nije moguće pojedinačno opisati svaku konferenciju. Cilj je pokušati dati opću sliku, zajedničke crte.

Seminar u MSV

Ovih dana u organizaciji Mjesnog sindikalnog vijeća u Šibeniku započeo je 15-dnevni seminar za članove radničkih savjeta, te predsjednike i tajnike sindikalnih podružnica gradskih privrednih poduzeća. Na seminaru bit će proučeno devet tema.

Nastradali od groma

23. prošlog mjeseca u Rupama su smrtno nastradali udareni od groma Nikola Žižić i Petar Verović. Pomenutog dana obojica su zajedno sa Stipom Verovićem radili u polju na okopavanju kukuruza. Malo zatim, da bi se zaštitili od kiše, pošli su sva trojica pod jedno stablo i u jednom momentu udario je grom, te na mjestu ubio dvojicu, dok je Stipe Verović bio gotovo za pola sata onesvješten. Ovakav slučaj ne pamte ni najstariji ljudi u Rupama.

Prosječno je na svakoj konferenciji bilo prisutno oko 120 članova. Negdje ih je bilo ispod 100 (Škopinac), pa se po tome konferencija nije razlikovala od redovnog sastanka.

Svim izvještajima zajedničko je da u njima nije pružena detaljnija slika rada osnovne organizacije i njenog političkog utjecaja. Izvještaji su rađeni po staroj shemi: politička situacija u svijetu; unutrašnji razvitak naše zemlje; i na kraju o radu osnovne organizacije. Osnovna konstatacija u izvještajima je: Nije se dovoljno radilo — treba početi raditi u smislu odluka kongresa SK i SSRN.

Drugo što je u manjoj ili većoj mjeri zajedničko u svim izvještajima i diskusijama je, da ima članova SK koji se ne zalažu u radu SSRN, koji nisu prisutni na konferenciji, niti su djelovali na druge da dodu na konferenciju. Tako je na pr. konferenciji na sektoru Škopinac prisustvovalo nešto više od polovice ukupnog članstva osnovne organizacije SK. Čuje se poneki glas da se možda i previše kritizira rad komunista. Takva bojazan je suvišna. Naši ljudi su zreli da razlikuju socijalističku kritiku od glasa neprijatelja.

Po srijedi je ovdje dobro namjerna kritika s točnim opažanjima. Nju su i izrekli prije svega sami komunisti, i to oni, koji svakako žele, a i praktično nastoje, da se aktivnost SSRN razvija što uspješnije.

U diskusiji su raspravljane poznate stvari. Svugdje se govorilo da treba oživjeti politički rad. Negdje je uz to bilo i riječi o komunalnim i drugim pitanjima. Ipak, dobro je i pozitivno je sve to još jedamput rečeno. Dokaz da je cilj jasniji! Ne samo cilj, nego u osnovnim crtama i put do njega. Ostaje sada da se zaista više i bolje radi. A toga treba da se prihvate novi odbori koji su izabrani, ali tako da ostvare puno suradnju s odborima drugih organizacija koji su dio osnovne organizacije SSRN, i sa članstvom.

Iako su problemi organizacija i SK i SSRN na području našeg grada manje više isti, ipak svaka osnovna organizacija može, a i trebalo bi, da ima svoj lik, nešto posebno je ona svoja, u neku ruku posebna. Jer ono što jednu osnovnu organizaciju čini svojom nije toliko eventualna razlika na terenu (kako se obično kaže) — t. j. da je negdje više težaka, negdje više radnika ili službenika, da

su negdje osnovni komunalni problemi bolje riješeni (ulice, kanalizacije i sl.) a negdje još nisu dovoljno — već prije svega inicijativa osnovne organizacije, umješnost da se pokreću rješenja onih problema koje je moguće riješiti.

Inicijativa samih osnovnih organizacija je osnovica s koje (uz poznavanje općih smjernica i zadataka SSRN) je jedino moguće krenuti naprijed i postizavati uspjehe u pravcu koji je označen na IV. kongresu SSRNJ. Kad se to bude postiglo u većoj mjeri onda će godišnje konferencije osnovnih organizacija dobiti svaka svoj pečat.

No i uza svu kritičnost kojom promatramo i ocjenjujemo dosadašnji rad osnovnih organizacija ispravno je zaključiti da se je otišlo dalje, jer kretanje naprijed vrši se i onda kada nam se čini da ga nema (krajnji pesimisti) ili da je vrlo sporo (oni nervozni koji bi htjeli brzo, namah, preobratiti stvarnost). Tako i sada, kada se u izvještajima nije moglo konstatirati neki znatniji rad, naše članstvo i SK i SSRN je napredovalo.

Nije sve, nisu pojedinci, ali većina je svakako došla do određenih saznanja, do toga kako treba shvatiti odluke kongresa SK i SSRN, i što treba raditi.

Osnovano turističko društvo u gradu

Pred oko dvadesetak ljudi (!) održana je u nedjelju 31. svibnja o. g. u prostorijama Mjesnog sindikalnog vijeća osnovna skupština Turističkog društva u Šibeniku. Inicijativni odbor, koji je prethodno formiran, razradio je detaljan plan rada novoosnovanog društva.

Poslije nego je u ime Inicijativnog odbora Simo Matavulj ukazao na razloge postojanja Turističkog društva u našem gradu, Mate Vukov je pročitao referat, u kojem je iznio ciljeve i zadatke ovog društva kao i koristi koje će Šibenik imati u svom dalj-

njem razvitku do prerastanja u jak turistički centar. Nakon što je pročitao novi pravilnik društva, ovaj je kroz diskusiju pretrpio izvjesne promjene te je jednoglasno prihvaćen.

Za predsjednika Turističkog društva izabran je Simo Matavulj, dok su za ostale članove upravnog odbora birani drugovi: Mate Vukov, ing. Milan Lalić, Bruno Ungaro, Jerko Ljuba, Marko Ljubković, ing. Nikola Makale, Božo Dulibić, Ante Ničić, Grgo Radić, dr. Anton Smolčić i Mario Lušić. U nad-

zorni odbor su birani drugovi Petar Rončević, Ante Tambača i Slavko Luštica.

Na kraju je jednoglasno prihvaćen prijedlog Maria Lušića da se društvo pripoji Savezu turističkih društava Zadar kao i da se NO-u gradske općine uputi pretstavka da se u korist društva ubire od turista boravišna taksa od 10 dinara, koja se inače primjenjuje i u ostalim našim turističkim mjestima. Nadalje je zaključeno, da društvo svoj budući rad koordinira sa već postojećim srodnim društvima »Šubičevac« i »Jadrinja«.

POGLED NA VISOVAC

GRADSKO-KOTARSKA SKUPŠTINA RATNIH VOJNIH INVALIDA

REZOLUCIJA

1. Organizacije Saveza ratnih vojnih invalida na području grada i kotara Šibenik, obzirom na današnju političku situaciju u zemlji i mozemstvu, treba da kroz Socijalistički savez radnog naroda Jugoslavije rade na upoznavanju sa današnjim gorućim pitanjima kod nas i u svijetu, polazeći sa stano- višta da su članovi naše organizacije u toku Narodne revolucije pokazali svoju vi- soku svijest u borbi za bolji i sretniji život naših radnih ljudi.

2. S obzirom na izvršenu reorganizaciju u našem Savezu i osnivanje općinskih odbora Saveza ratnih vojnih invalida, prvenstveni je za- datak kotarsko-gradskog od- bora SRVI-a da poradi na organizacionom učvršćenju organizacije na terenu. Sadaš- nja veza s kotarskim i grad- skim komitetom Saveza kom- unista imala je povoljnog odraza na rad našeg Saveza, stoga je ovu saradnju po- trebno i nadalje razvijati, jer će nam ona biti garanci- ja da će se zadaci, koji se budu postavljali pred našu organizaciju, lakše i uspješ- nije izvršavati.

3. Jedan od najvažnijih za- dataka našeg Saveza u bu- duće treba da bude pojačana briga za članstvo, a naročito za djecu palih boraca, vode- ći brigu za poboljšanje nji- hovih životnih pitanja, kao i za teške ratne vojne invadi- de i samohrane roditelje. U izvršenju ovih zadataka ko- tarsko-gradski odbor našeg Saveza treba da uspostavi što tijesniju saradnju s nama najrodnijom organizacijom: Savezom boraca NOR-a za

tim organima socijalnog sta- ranja u narodnim odborima i ostalim organizacijama.

4. Kotarsko-gradski odbor Saveza ratnih vojnih invali- da treba da se uporno bori protiv pojava nepravilnog otpuštanja ratnih vojnih in- valida iz poduzeća i ustano- va i da u buduće nastoji, da se svi invalidi, koji iz- rade želju za uposlenje, što prije zaposle prema svojim fizičkim i stručnim sposob- nostima.

5. Zadatak je kotarsko- gradskog odbora kao i opć- inskih odbora SRVI-a da stalno rade na upoznavanju članstva sa Zakonom o rat- nim vojnim invalidima, te o- stalim uredbama i propisi- ma, koji reguliraju prava na invalidsku zaštitu naših čla- nova.

6. Angažirati sve naše opć- inske odbore SRVI-a za stopostotno ubiranje člana- rine i tako poraditi na otkla- njanju nedostataka, koji su se na tom polju u prošloj godini ispoljavali, jer je u- pravo članarina jedino sred- stvo za pokrivanje svih troško- va, kao i za održavanje same organizacije.

7. Provesti agitaciju za ši- ru pretplatu na »Invalidski list« u toku ove godine, na- stojeći da se što veći broj članstva naše organizacije pretplati na isti, jer će se o- no na taj način najlakše u- poznati sa svim svojim pra- vima i dužnostima kao i s o- stalim pitanjima iz društve- nog, političkog i ekonom- skog života naše socijalisti- ke domovine. To je jedan od važnih zadataka novih općinskih odbora SRVI-a.

Ratni vojni invalidi raspravljaju o brizi organizacije za svoje članove

27. svibnja o. g. održana je u prostorijama kina »Tesla« VIII. godišnja skupština Save- za ratnih vojnih invalida za grad i kotar Šibenik. Skupšti- ni su, pored 152. delegata, pris- sustvovali Ksenija Škarica u ime Gradskog komiteta SK, zatim Krste Ivas u ime Ko- tarskog komiteta SK, pred- stavnik boraca Josip Šimac, Kreše Alić u ime NO-a ko- tara, te predstavnici društve- nih i masovnih organizacija sa područja grada i kotara.

Predsjednik Saveza RVI za grad i kotar Nikica Labura podnio je izvještaj o radu i zadacima organizacije. Nakon što je registrirao brojno stan- je ove organizacije, osvrnuo se na rad Izvršnog odbora od- protekle godišnje skupštine. Sav njegov rad bio je usmje- ren u pravcu vođenja brige o članovima organizacije, boreći se za ostvarenje njihovih pra- va. U cilju poboljšanja rada i učvršćenju osnovnih organiza- cije Izvršni odbor je održao nekoliko savjetovanja sa ru- kovodiocima pojedinih organi- zacija na terenu. Međutim, i pored niza postignutih uspje- ha, i kod njega je postojalo niz slabosti, naročito ona o nedovoljnoj upornosti i ko- lektivnosti u radu, iz čega je rezultiralo neizvršavanje za- dataka od strane pojedinih osnovnih organizacija. Rad Plenuma osobito je zakazao, za što ga ne mogu opravdati ni pojedini objektivni razlozi, koji su uvelike kočili uspješ- nan rad organizacije. Naša organi- zacija, kaže se u referatu, nije u cjelini postigla očekivane re- zultate, jer je na drugoj stra- ni bilo oko dvadesetak odbo- ra, koji su u priličnoj mjeri zapustili rad oko vođenja brige o članstvu, ubiranju člana- rine, tumačenju novih uredbi i propisa, pretplati na »Inva- lidski list« i dr. Međutim, vri- jedno je istaknuti da je veći- na odbora pravilno shvatila ulogu i zadatke organizacije Saveza RVI i mnogo poradila na učvršćenju Saveza kao cje- line. Naročito su postignuti dobri rezultati kroz međusob- no takmičenje u čast održa- vanja VI. kongresa, SK, Da- na Armije, te izbora za orga- ne narodne vlasti. Ono je u

sklopu Socijalističkog saveza radnog naroda dalo preko 23 hiljade dobrovoljnih radnih sati.

Rad komisije za invalidske dodatke bio je ogroman i od- govoran zadatak što najbolje dokazuje preko 1500 podneš- nih prijava za dobivanje pra- va na ovaj dodatak. Naročito je briga bila vođena o materijalnim, zdravstvenim i životnim prilikama teških ratnih vojnih invalida, kojima je data iz- vjesna novčana pomoć. Isto tako je konstantirano da je velik broj članova koristio u proteklom periodu banjско i klimatsko liječenje u koju svrhu je utrošeno preko 1.200.000 dinara.

U pogledu zaposlenja čla- nova organizacije, a zahvalju- jući razumijevanju i podršci Biro-a za posredovanje rada, postignuti su također zado- voljavajući rezultati. Među- tim, poslije izlaska nove ured- be o invalidskim prilikama, kojom se ukinulo pravo na novčanu naknadu i dječji dodatak invalidima od VIII. do IX. grupe počeo se pojavljivati problem zaposle- nja, ali i taj je u dobroj mje- ri riješen, tako da je više od polovina njih dobila odgovar-ajuće zaposlenje.

Pitanje pravovremene na- plate članarine predstavlja još uvijek akutan problem naše organizacije. Pojedine organi- zacije su malo ili gotovo ništa poradile da se ona u cijelosti izvrši. To u prvom redu vrije- di za osnovne organizacije Bi- lice, Devrske, Tribunj, Skra- din, Varivode, Bratiškovići, Donje Polje i Dubravice koje nisu do danas ništa napravile u tom pogledu.

U posljednje vrijeme izvr- šena je reorganizacija Saveza RVI za grad i kotar ukida- njem mjesnih i blokovskih od- bora i prijelaza ovih na rad putem općinskih organizacija. Tako će odsada na našem po- dručju djelovati osam općin- skih odbora SRVI i to u Tije- snom, Vodicama, Zlarinu, Primoštenu, Rogoznici, Skra- dinu, Devrskama i Šibenik- vanskiji.

Nakon što je Mate Lokas podnio izvještaj o završnom računu za 1952. godinu i pri-

jedlog budžeta za 1953. pre- šlo se na diskusiju, u kojoj je učestvovalo mnogo drugova i drugarica. Oni su iznašli svoja zapažanja na rad orga- nizacije od prošle godišnje skupštine, osvrćući se na u- spjehe kao i nedostatke koji su se pojavljivali unutar poje- dinih odbora. Također su kroz analizu dosadašnjeg ra- da dali korisne prijedloge i sugestije o kojima će pojedine organizacije na terenu trebati u buduće posvećivati više paž- nje nego dosada.

Također je usvojen prijed- log Mate Lokasa da se Savez RVI učlani u SSRN.

Na kraju je uzeo riječ pred- stavnik Glavnog odbora Sa- veza RVI Hrvatske Božidar Petković, koji je u svom izla- ganju naročito podvukao da se nije dovoljno brige posve- ćivalo ideološko-političkom prosvjedačivanju članstva, kao i da se malo brige vodilo o po- rodičnim invalidima i djeci palih boraca, kojima je po- trebno, oko rješavanja njiho- vih problema, pristupiti sa mnogo više topline i razumije- vanja. Nadalje je novom od- boru preporučio kao glavni zadatak veću aktivnost i kolektivnost u radu kako bi se stanje u organizaciji znatno poboljšalo.

Zatim je Drago Kovač pro-

čitao Rezoluciju SRVI o na- rednim zadacima, što je član- stvo jednoglasno prihvatilo u cijelosti. Sa skupštine su u- pućena pozdravna pisma pred- sjedniku Republike maršalu Titu, te Centralnom i Glav- nom odboru SRVI.

U novi upravni odbor Save- za RVI za grad i kotar Šibe- nik izabrani su slijedeći dru- govci: Šime Bumbak 114 glasova, Krste Ivas 113, Nikica La- bura 111, Drago Kovač 107, Mate Lokas 106, Bore Zani- nović 106, Ljudevit Lušić 105, Anita Juras 105, Živko Jurin 103, Milan Juričević 101, Josip Šimac 100, Ante Antulov 100, Šime Živković 100, Milan Vel- dić 99, Krste Brajković 99, Mi- lan Lalić 99, Marinko Milo- šević 99, Milan Mesić 99, Bo- žo Radović 96, Boris Marku- šić 95 i Luka Smolić 90 gla- sova.

U nadzorni odbor su ušli: Alić Kreše 103, Roko Pašara 102 i Marko Bačinić 101 glas.

Za delegate za III. kongres SRVI-a Hrvatske izabrani su: Krste Ivas 85 glasova, Ni- kica Labura 80, Mate Lokas 80, Šime Bumbak 70, Anita Juras 66, Drago Kovač 64, Bo- re Zanimović 62, Kreše Alić 57, Marko Juran 56 Milan Ju- ričević 53, Jure Ivezić 51, Zori- ca Mišurac 49, Živko Jurin 47, Krste Brajković 44 i Vjeko Graovac 42 glasa.

Uspješan rad Vatrogasnog društva tvornice u Lozovcu

Društvo je osnovano prije dvije godine. Na osnivačkoj skupštini izabran je upravni odbor društva, koji je ozbil- jno shvatio svoju dužnost. Društvo je od osnutka do dan- as postiglo vidne rezultate, što se može zahvaliti upravi poduzeća Tvornice glinice i aluminija Lozovac koja je društvo snabdijela svim potreb- nim sredstvima.

Uprava poduzeća do danas je utrošila za opremu opera- tivne jedinice preko 1.500.000 dinara, a pored toga, ima u vidu da bi preradila jedan po- luteretni kamion u vatrogasni tip. Operativna jedinica broji

25 članova a ima i 26 potpo- mažućih članova, svi iz tvorničkog naselja.

Društvo se povećava iz da- na u dan. Uoči dana roden- da druga Tita ono je priredilo svečanu zabavu. Prethodno je operativna jedinica položila vatrogasnu zakletvu. Tom sve- čanom činu prisustvovali su načelnik Odjeljenja unutraš- njih poslova NO-a kotara Kr- ste Ivas, predsjednik Vatro- gasnog podsaveza Tambača, direktor tvornice Ivo Družić i predsjednik Dobrovoljnog va- trogasnog društva Šibenik Ivo Ninić.

Vijesti iz Perkovića

Diletantska grupa u posljed- nje vrijeme postigla je dobre rezultate. Skoro svake nedje- lje daje priredbe u Perkoviću i Slivnom, a nedavno je s u- spjehom gostovao i u Une- šću. Za ovo naročito zasluga imaju učiteljice Tereza Iviče- vić i Adelka Nola.

Krajem prošlog mjeseca

održani su sastanci članova SSRN u selima Perković i Slivno. Na sastancima, koji- ma je prisustvovalo preko 90% članova, pretresao se do- sadašnji rad organizacija, iza- brani novi upravni odbori i na kraju donijeto niz veoma ko- risnih zaključaka za buduću uspješnu rad obiju organiza- cija.

DJEDICA SA CRVENIM NOSOM

— Gdje je onaj naš Titovac? — upita djed Bare ženu Mariju, što je na dvorištu istresala ponošenu vu- nenu suknju sa bezbroj zakrpa. No, po svoj prilici — to pitanje i nije bilo upućeno starici nego snahi Mandi, koja ne pazi dovoljno na voljenog unuka nego mu dozvolja- va da se vrti oko »crnih vragovak«, koji će mu, jednoga dana dobrano istresti buhe iz košulje.

— O, Nikolal — podviknu sta- rac, vrteći se po dvorištu u potjeri za unukom. Nema ga — pa nema, dodao je živim negodovanjem, sje- dajući na kamenu klupu smještenu u hladovinu pod loznicom. Nekad ti dube na nosu kao muha, svim batinama i prijateljima ne možeš ga otjerati, a nekada mu nema traga kao da u zemlju propada.

Starac se nagnu na lijevu stranu — ispruživši naprijed desnu nogu, jauknu bolno:

— Jo jo jo jo-ohl Kuk moj ne- sretni. Štapa, štapa davali ga štupali. — Bit će stara da je ovo reumat!

Posjedio tako starac nekoliko ča- sova na kamenoj klupi, skupljao i opružao desnu nogu, stenjao i tu- žio se na bolove u kičmi i koljenu. A kada mu se približio susjedov crni mačak vješto nanišani štapom i odapne poput strijele, dohvativši mačka po repu. Zatim zalrepta:

— A aaa... Lijenčino. Misliš da ću ti ja loviti miševe?

Preplašeni mačak uzvère se na lozovu stabljiku, sa loznice skoči na krov susjedove potleušice, a o- tle se glavačke baci u dvorište.

— Crn mačak, crni fašisti, crna vremena, nespokojno će starac

Opazivši snahu nastavio je s uko- rima:

— Kako kukavice snesu jaja u tuđa gnjezda, a drugi neka se mi- sle kako će se izleći pilici...

— Gledaj ti njega što svega ne izmišlja danas, uzela starica snahu u obranu. Drugi vide sve plavo i crveno, on sve crno. Mjesto soko- la on vidi gavrana. Stalno tresè po istoj vreći... Ej, ti starčicu grgu- ravi palčiču.

Ova babina rugalica često je do- vodila do svađe između njih dvoje staraca. Pa kako ni ovaj put nije pala u zgodno vrijeme djedica po- digne štap poprijetivši:

— Nekomu će danas iskočiti čvo- ruga na glavi. Neka se to zna. A ako se, što bi udario dlanom o dlan, kod kuće ne nađe unuk bit će danas svašta. Hoće Andrije mi ribara.

— Ma nemoj tako bolan stari, blaže će starica, i nama je on drag kao i tebi; ja bih moje oči dala za njega, a kamoli da ne bih šta dru-

go. Bit će da pazi na one proklet- nike pa to ti je. Drugovi su ga za- dužili za nekakvu svoju rabolu. Ne znaš ti njegova posla.

— Ha! — Tako! Ord'nanc neka- kav, kako smo mi to zvali pod Vranjom Josipom. Zato on siva ne- kakve platnene kesice i prikuplja ceduljice. A djedica sa crvenim nosom nitko nije upitao za savjet.

Mene se zaobilazi kao da sam ja la- linske krvi. Poturica... Sve se me- ni čini stari da će nas, »Veliki Ni- kola« kao i prošle godine radi o- noga prokletoga, »noštra — komo- štra« uvesti u veliku petljanciju. Moj crveni nos ne će izneveriti...

Još bi dugo starac negodovao da toga časa nije ulrčala u dvorište susjeda Kala Cvilić, izjavljujući da dolazi silesija božja onih nesreća perjaša. Razmiliše se preko Raso- mača kao mravi. Nigdje im kraja ni konca.

— Vidiš starčicu zašto kod kuće nema »Velikog Nikole! — kliknula je starica. Nanjušio je on njih pa požurio obavijestiti naše.

— Zar je toliko pameti u njega?! — u čudu će starac, skrivajući svoj ponos.

— I pušku mu daju na terenu djede — kao velikomu. Dragan ga miluje kao pravoga rahnika.

— Hejl — djedova je to krv,

zanosno će starac, pokuckujući šla- pom po kamenoj ploči. Nisam im ni ja oprštao na Soči i Monte Sa- batino. A da, kojom srećom i dan- as imam ono što nemam, dvade- setak godina manje — Andrije mi ribara ožegom bih ja njih pomlatio.

— I puho ih, veliš — Kate? — obrati se starica susjedi.

— A tko da ih izbroji? Rasuli se na sve strane poput zelenih skaka- vaca. Ni lista ne će osiati u vino- gradima.

— Gledaj ti kokošara. Osjetili da ih volimo pa došli da nam po- mognu ispiti zdravicu.

— Iš ne prašti, naruga se sta- rac ženama. Bolje da požurite po- zatvarati vrata i prozore, neka vide da ih dočekujemo šutnjom i prezir- nom, nego što tu melješe gluposti. Pljeve na pretek a zrnju ni traga.

— Zar nismo izvadali zdravo zr- no stari?! Koliko je bilo mučkova — prebroji ih.

— Tko od tog zrnja pravi sebi pogaču? Tko? Andrije mi ribara — ja i ti ne.

— Kad završino želvu dobit će- mo i mi mjesto za stolom...

— Samo da ne postanemo sa- kupljači mrva pod stolom gavana.

— Da nas pretvore u Jobova?

— To i ne želim. Volio bih biti David sa pračkom u ruci...

Na vratima dvorišta pojavio se mjesni kapovila sa jednim karabi- njerom. Nešto su prošaputali, — a zatim kapovila, stupivši u dvorište upita:

— Jesu' Bare svi vaši kod ku- će?

— Jesu kapovila, odgovori sta- rac, ustavši se na noge.

— I »Veliki Nikolal«?

— I on. Pred tridesetak minuta upalio mi je lulu. Evo ovdje pod ovom lozicom. I crnoga mačka je natezao za rep. Još mi se narugao: »Gdje, ti je djedice, crveni nos.« A ja njemu: »nestalo vina, nestalo i crvenog nosa.« Ne dadu nam o- braditi vinograde pa postalo sve jalovo. Tako je bilo Andrije mi ri- bara.

— Pazi na unuka »djedice sa cr- venim nosom«. Jed'nac ti je a nje- mu se drago vrznati oko kasarne.

— Pazim, kapovila, kao na svoje. A pošto ga nema u dvorištu, po- šao je loviti kozice. Ono ni mre- žice mu nema na zidu. Kozice mu služe za meku pirčicama i šparima. Nekada ulovi jegulju. Masnu. Eh, što se za njom pijel Ali gdje je vino? Nema ga kapovila.

— Ako unuk ne lovi kozice, gdje bi onda mogao biti Bare? Na obali nema nikoga.

— E, starac se udari kažiprstom desne ruke po nosu, onda bi mo- gao biti kod »Krilatog Zmajak«. A ako ni tamo nije — tada je on i »Krilati Zmaj« kod »Osvebnik«.

— Tada su sva trojica... Cek- nider gdje bi mogli biti... što ti veliš stara? Jesu li se ono jučer do- govarali da će danas poći brati buhač?

— Buhač. Dakako, potvrdi stari- ca. Još sam mu ja dala vrećicu i zalogajac kruha. Jedini što se na- šao u kući.

— Tako je Andrije mi ribara! —

razgalamljeno će starac. Zato ja jutros tragama za onom koricom a njoj ni traga. Već sam bio miševe okrivio radi toga, i mačka sam cr- noga dohvatio šlapom po repu. Rekao sam mu: »Misliš da ću ja ra- di iebe loviti miševe.«

— Ti si jutros tragao za koricom kruha, primijeli kapovila, a veliš da ti je unuk pred tridesetak minuta pripalio lulu?

— Kako mi nije pripalio? Evo — ovu. Još je ni popužio nisam.

— Tko je onda prije nestao — unuk ili kruh.

— Ja sam mu vrećicu i kruh spre- mila sinoć, jer sam znala da će on jutros podraniti u buhač, umiješa se starica, ne shvaćajući da svojim riječima dovodi u nezgodan polo- žaj starca.

— Tako, vidiš siara; znači — on je podranio?

— Ne. Nije podranio, ispravi se starica, primijetivši starčev pokret glave. Prije svega pokušao je čav- liće na gumašima. Zatim je zakrpio vrećicu na nekoliko mjesta. Ta ima miševa tko zna koliko. Sve su po- jele!

Kapovila nešto šanu karabinjeru, ovaj na to zaklima potvrdno gla- vom, a zatim se obojica udalje bez riječi. Starcu laknu pri duši. Povla- čeći se u kuću, on primijeti:

— Lovio nas je napasnik — ali nas nije ulovio. Tragaju za unu- kom... Hm... a on, gdje je? Neka mu slave soli na rep...

U selu zapucaše puške i oglaš- se galama. To su prispjeli neželjeni gosti.

Petar Bilušić

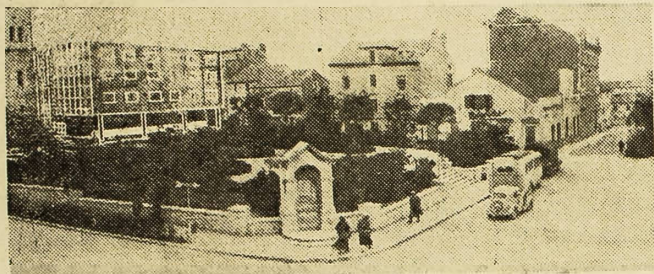
O regulaciji i izgradnji Poljane

Interes građana za izgradnju Poljane maršala Tita dokazuje njihovu aktivnost u razvoju Šibenika. Potrebno je, da se dade ona važnost uređenju glavnog trga u Šibeniku, koja će omogućiti skladnu izgradnju težišnog prostora cijelog grada. Želimo li shvatiti zašto se upravo tako izgrađuje Poljana, moramo na neki način u našem gledanju približiti budućnost Šibenika, jer je on danas u fazi naglog razvoja.

Mi danas mijenjamo uvjete radni sadržaj svoga grada, što zahtijeva jaku rekonstrukciju i nadogradnju postojećeg grada — možemo kazati da gradimo grad. Mi danas izgrađujemo osnovna radna područja grada — tvornice, obale, komunikacije, — a tu izgradnju prati stambena izgradnja, kao i izgradnja svih onih poslovnih, servisnih i društvenih objekata, koji sačinjavaju vrlo složeno tijelo, u tehničkom smislu riječi — grad. Tehnička struktura gra-

diinu dana to bi bilo preuranjeno — danas se, međutim, već radi i na detaljnoj regulacionoj osnovi centralnog dijela grada (siti-a), pa su i ovdje prikazane skice, prema kojima se izgrađuju pojedini objekti, izuzete u toku rada. Objekti se izgrađuju na mjestima, za koja postoji sigurnost, da će tako određiti i konačan regulacioni plan.

Kako je historički nastala Poljana »vanka grada«, kako se do danas razvijala i kako je u životu grada mijenjala svoju funkciju i namjenu, i kako je došlo do toga da je to glavni gradski trg — sva ta pitanja dovela bi nas predaleko. Ovdje je dovoljno da ustanovimo, da se analizom došlo do zaključka, da Poljana treba da zadrži i u budućnosti svoju današnju funkciju i da ostane srce gradskoga života. Ako to znamo, a to vidimo da znamo, treba da u tome smislu razvijemo to srce gradskog života za grad budućih

da i njegova ljuska, u kojoj građani stanuju i žive, odraz je momentane strukture života građana. Povijest nas uči, da svaka izgradnja u stopu prati i odražava ono društveno uređenje, način života i običaje, i onaj standard života koji karakterizira određenu vremensku opohu. Izgradnja označava napore i postignuća jedne epohe, vremena i generacije, ona ostaje.

Misao prethodi radu, a planovi i nacrti ostvarenju zamisli. Kod rada na planovima potrebna je aktivnost građana, da bi se život u njegovoj biti mogao što potpunije obuhvatiti, i da bi se što efikasnije mogao razviti program i odrediti realizacije. Mi danas ne želimo da živimo stihijom koja se odrazila u izgradnji naših gradova u ovom vijeku, a jednako tako i u predratnom Šibeniku — uličice, skaline, kućice bez reda, bez uređaja, obori i sl. — sve bez ikakvog središta i bez ikakvog plana. Danas mi znamo mnogo više, a i možemo mnogo više. Mi možemo ostvarivati savremene regulacione osnove koje neprekidno sadrže smjernice razvoja grada, što u tehničkom smislu znači sredenu izgradnju. Šibenik se nalazi danas pred završetkom svih predradnji potrebnih za izradu regulacione osnove: snima se cjelokupno područje Šibenika, provedene su analize svih podataka, i već su postignuti jasni zaključci u osnovnim područjima strukture grada: u području rada — industrijskom, prometnom — željezničkom, obalskom i cestovnom — pa i u stambenim područjima. Postoje osnovni planovi na mnogim područjima, koji su usklađivani s direktivama urbanističkog elaborata, na kojemu se stalno radi.

Ako želimo odgovor na prošireno pitanje: »zašto se upravo tako izgrađuje Poljana, kako će ona izgledati u onoj etapi svog postojanja koju možemo sagledati i kako će Poljana izgledati dogođine«, — moramo obuhvatiti i sve one utjecaje koji se odrazuju na Poljani, a koji proizlaze iz zaključaka o strukturi grada. Time će postati razumljivije zašto se do danas nije moglo preći na sredenu izgradnju u »središtu grada«. Još pred go-

dimenzija, zadržavajući pri tome sve one odlike i karakteristike Poljane, kao »Šibenske Poljane«.

Što to znači? To znači, da budući Šibenik u svom centralnom prostoru grada — ako se to poistovjetiti sa onom površinom koju danas zaprema sama Poljana, — ne će moći po prostoru udovoljiti onim zahtjevima koje na centralni — gradski prostor postavljaju potrebe savremenog grada, — konkretno veličina i način života budućeg Šibenika.

Ovdje treba da se osvrnemo na ostale sredovječne gradove, koji su gotovo u pravilu imali, trg »vanka grada«, izvan zidina ili još točnije, pred ulazom u grad. Ti gradovi su u svom razvojnem putu presli život ovoga stoljeća. Iz studije svih takvih gradova vidimo, da su svi trgovi na takvim mjestima danas nestali u onom smislu riječi »trg na kome žive građani«. Svi takvi trgovi, vjerovatno bez izuzetka, postali su žrtvom saobraćaja, »apsorbirao ih je saobraćaj, a čovjek je sa takvog trga »izbačen«. Da se zadržimo samo na poznatijima: Zagrebački Trg Republike, ili Britanski, ili Ljubljanski. Međuni trg i t. d. Ne smijemo se prevariti današnjim stanjem, u kome nemamo još dovoljno vozila u Šibeniku, jer bi nas takvo gledanje dovelo do zaključka, da je Poljana dovoljno sigurna od saobraćaja. Naprotiv, ona je smještena na izrazito saobraćajnom čvoru, i u vrlo opasnom prostoru. Postoje i drugi gradovi, koji u takvom prostoru »vanka grada« nisu nikada ni uspjeli formirati trg takvog sadržaja kao što je Poljana jer ih je saobraćaj u njihovom postanku već progutao. Primjera ima bezbrojno mnogo.

Konstatacije, izvedene iz takvih studija i uočavanja, dovele su do originalnog rješenja u »prostoru Šibenske Poljane«: — »odvajanje« postojećeg Poljane od onoga prostora koji treba da služi saobraćaju, može jedino »sačuvati« sve karakteristike i odlike Poljane. — »sačuvati Poljanu pješaku — građaninu«.

Na temelju takvog »odvajanja« Poljane od saobraćajnog prostora, smještena je i zgrada Narodne banke na mjestu,

VIJESTI IZ NAŠEGA GRADA

Proslava 105-godišnjice Šibenske narodne glazbe

Od 5. do 12. srpnja ove godine Šibenska narodna glazba svečano će proslaviti 105-godišnjicu svog postojanja.

U tu svrhu već je osnovan Odbor za proslavu, koji će obavljati izvršiti sve potrebne pripreme, kako bi naš grad dostojno proslavio godišnjicu osnutka jednog od naših najstarijih društava. Proslavu će

uzveličati i glazbe iz Trogira, Vodica i JRM iz Šibenika.

U okviru ove proslave predviđeno je da se održi i smotra Saveza kulturno-prosvjetnih društava za grad i kotar Šibenik. Detaljan program kako proslave 105-godišnjice Šibenske narodne glazbe tako i smotre Saveza KPD bit će naknadno objavljen.

Građevna djelatnost u gradu

Dogotovljena obala na gatu Vrulje

Upravo su ovih dana završeni radovi na obnovi istočnog dijela gata Vrulje na ukupnoj dužini od 134 metra. Radovi na ovom dijelu započeli su početkom ove godine. Tako je šibenska luka dobila preko sto metara nove ope-

rativne obale, na kojoj će moći pristati još jedan prekoceanski brod.

Polažu se kocke od Mimince prema gimnaziji

Ovih dana započelo se s postavljanjem kocki na dijelu puta koji od Mimince vodi prema zgradi gimnazije. Prethodno u ovoj ulici izvršeni su zamašni radovi na njenom reguliranju, zatim postavljanju novih vodovodnih cijevi i kanalizacione mreže, tako da je ovaj dio grada dobio sasvim drukčiji izgled. Pokockavanje se vrši u gornjem dijelu ove ulice.

Proradio gradski sat

Konačno je ponovno, nakon zastoja od gotovo mjesec dana, proradio gradski sat ispred perivoja Ivana Gorana Kovačića. Naime, ovaj je bio djelomično oštećen. NO gradske općine smatrao je za potrebnim da ga prije nastupa turističke sezone ponovno osposobi. Tako je ovih dana postavljena izvanjska staklena ploča, a navečer sat je u dovoljnoj mjeri rasvjetljen.

Ovom prilikom potrebno je ukazati građanima da posvete više pažnje kako bi se ovaj jedini javni gradski sat sačuvao od eventualnih oštećenja od strane neodgovornih lica, tim više baš zato što nam je on neophodno potreban.

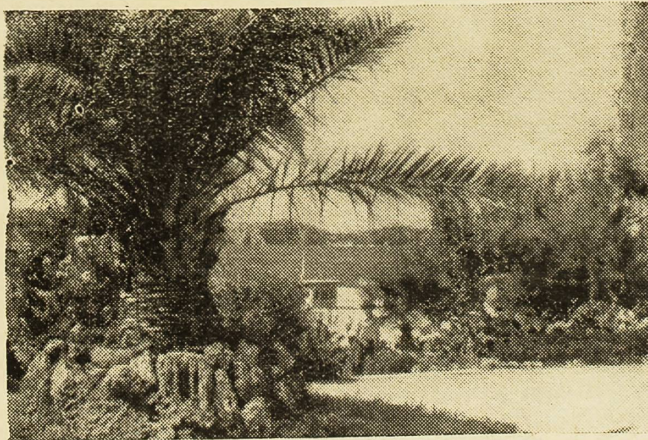
Građani pišu

I još 250 Din...

Prošlog tjedna posjetili smo Slapove Krke. Da bi što bolje sproveli ovaj izlet, ponijeli smo janje. Tamo ga je trebalo ispeći pa smo se u tu svrhu sporazumjeli sa tamošnjim gostioničarem. On nam je rekao: »Moja drva i rad stoji 300 dinara.« Međutim, mi smo sakupili drva i sami pekli janje, a gostioničar ga samo poslao, i dva puta došao da vidi ide li posao u redu. No, kad je janje bilo ispečeno, odrezao je za sebe preko 1 kg mesa, rekavši nam na kraju: »Još imate dati 250 dinara.«

Pitamo se sada: Par zar mi nismo i sa kilogramom janjetine i previše dali, i pored naših drva i našeg rada oko pečenja janjeta.

Učenici VI. a razreda gimnazije

Šibenik — gradski perivoj

kako je to priloženom foto-montažom prikazano — i to nikako ne u »Šimatoriju«, nego pretežnim dijelom na području »preparandije«. Sadržajno, taj objekat uključuje u izgradnji osim poslovnih prostorija u katu i hale u prizemlju, još i 14 stanova u gornja dva sprata,

Prema do sada razrađenim planovima uređenja Poljane, objekat banke zauzima položaj, koji se može smatrati konačnim u svim fazama i etapama izgradnje Poljane. Poljana ne bi bila urbanistički pravilno zahvaćena, kada ne bi obim etapama, i u onoj dogođine, i u onoj u doglednoj budućnosti, sačinjavala svojom izgradnjom jednu »završenu« cjelinu. Prostorom, na

kome se danas nalazi crkva i onaj provizorij graden pred 30 godina (preparandija), proći će nova saobraćajna magistrala Šibenika. Upravo taj prostor bit će namijenjen budućim potrebama rastućeg kapaciteta kolnog saobraćaja u Šibeniku. Kod toga se i još kako pazilo na vrlo delikatno pitanje uređenoga parka u području »Šimatorija«. Regulacija je sa svim »obzirima« postavila danas taj park netaknut do u frontu crkve, a kod buduće izgradnje saobraćajne magistrale, i uređenja prostora današnjeg kina, taj će se uređeni park još i povećati i spojiti zelenim pojasom sve do mora.

Sveuč. doc. ing. D. Boltar (Nastavit će se)

ŠIBENIK KROZ TJEDAN

Narodno kazalište

ČETVRTAK, 4. VI. — FAUN — komedija od Knoblauch-a.
PETAK, 5. VI. — CAROBNI ZVONCIČI — predstava Pionirskog kazališta. Početak predstave u 18 sati.
SUBOTA, 6. VI. — RIBARSKJE SVADJE — komedija od Goldonija.
NEDJELJA, 7. VI. — FAUN — komedija od Knoblauch-a.

NOVI VOZNI RED

Vlakovi

Polazak iz Šibenika

Putnički za Split u 2.36 sati
Ubrzani za Zagreb (veza Split) u 8.56 sati
Putnički za Zagreb u 15.18 sati
Brzi za Zagreb (veza Split) u 18.43 sati
Ubrzani za Zagreb (via Bihać) u 22.39 sati.

Dolazak u Šibenik

Kinematografi

TESLA: premijera američkog filma — NA OTOKU S TOBOM — Dodatak: Filmske novosti br. 17. (do 4. VI.)
Premijera američkog filma — SMRT TRGOVAČKOG PUTNIKA — Dodatak: Vječita borba.
SLOBODA: premijera američkog filma — JUČER RODENA — Dodatak: Filmske novosti br. 18. (do 7. VI.)
Američki film u prirodnom bojanju — HILJADU I JEDNA NOĆ — Dodatak: Sa predvojničke obuke.

Putnički iz Splita u 1.21 sati
Brzi iz Zagreba u 6.20 sati
Putnički iz Zagreba (veza Split) u 12.50 sati
Putnički iz Splita u 17.35 sati
Ubrzani iz Zagreba (veza Split) u 21.19 sati.

Polazak iz Šibenika

Za Rijeku ponedjeljkom, utorkom i petkom u 21.20 sati, srijedom i nedjeljom u 21.40, subotom u 21.20 sati.

Za Split—Dubrovnik ponedjeljkom i srijedom u 3.50 sati, utorkom i subotom u 3.45, četvrtkom i nedjeljom u 2.50, petkom u 3.50 sati.

Dolazak u Šibenik

Iz Rijeke ponedjeljkom i srijedom u 3.40 sati, utorkom i subotom u 3.35, četvrtkom i nedjeljom u 2.40, petkom u 3.40

Iz Splita ponedjeljkom, utorkom i petkom u 21.10 sati, srijedom i nedjeljom u 21.30, subotom u 21.10 sati.

JRM — Aras Zora, domaćica i Brnadić Jere, manualni radnik — Kalpić Tona, manualna radnica.

UMRLI

Šegedin Jaka pok. Marina, stara 32 god.; Celar Vice, star 68 god.; Gelineo Vjera rođ. Plančić, stara 46 god.; Brešan Vinko pok. Ivana, star 47 god.; Juras Jerka ud. Ive, stara 68 god. i Vrljevac Josip pok. Krste, star 74 god.

Potreba za koncertnom dvoranom

U prošloj a naročito u toku ove godine učestala su u našem gradu gostovanja mnogih ekipa iz Zagreba, Beograda, Sarajeva i drugih gradova, a koje su održale niz koncerata. Ovi su bili izvedeni u Narodnom kazalištu, koje zbog više razloga ne odgovara za davanje priredbi ovakove vrste. U svim većim pa i u manje poznatim kulturnim centrima diljem naše zemlje po-

stoje za to posebne koncertne dvorane. U tom pogledu ni naš grad ne bi smio zaostajati. Budući se novim građevinskim planovima predviđa podizanje dviju novih kinodvorana (obje na obali) to bi trebalo jednu od ovih urediti isključivo za davanje koncertnih priredbi. Vremena za to još ima, a na mjerodavnima je da o tome donesu konačnu odluku.

Javne zahvale

Povodom smrti moga neprežaljenog druga i supruga Vinka Brešana, direktora Škole učenika u privredi, zahvaljujem mnogobrojnim drugovima i prijateljima koji su, na bilo koji način pružili pomoć i utjehu — kako mojoj obitelji — tako isto i pokojniku za života.

Napose pak zahvaljujem dr. Nikoli Ivanoviću, šefu internog odjela Opće bolnice u Šibeniku, koji se nesebično zauzimao da ga spasi i olakša njegove teške patnje. Isto tako zahvaljujem učenicima i nastavnima Škole učenika u privredi, a posebno drugovima Juri Karadžoli i Josi Roši, koji su svojom pažnjom, kao i posjetima pokojniku olakšavali teške bolove. Hvala

i onima koji su mi uputili, usmenim ili pismenim putem, svoja saučestja. Obitelj pok. Vinka Brešana

Povodom smrti moje ljubljene supruge Vjere izjavljujem toplu zahvalnost liječnicima: dr. Gurduliću, dr. Ivanoviću, dr. Zaninoviću, prof. dr. Hahnu, docentu dr. Radoševiću i dr. Beritiću, koji su sve poduzimali da bi milu pokojnicu u životu održali. Isto tako zahvaljujem: I. Šariću, G. Zuboviću, S. Lučevu, I. Čulavu i V. Katiću, drugovima moje djece, elektroradioni tvornice u Crnici, obitelji M. Blaževića, T. Vukorepa, A. Baranović i R. Zaninović, što su svojim doprinosima uljepšali njen ispraćaj.

Zahvalan sam također obitelji D. Radeljak što se je pokojnici u danima njene bolesti nalazila pri ruci, kao i dr. G. Lavčeviću na njegovom interesiranju za njeno liječenje u Zagrebu. Ne manja zahvalnost neka je prijateljima i građanima Šibenika, kao i učenicima Osmogodišnje škole, koji su pokojnicu ispratili do vječne kuće.

Ivan Gelineo

Obaviještavam sve rođake, prijatelje i znance da će se u nedjelju 7. lipnja u 9.30 sati o. g. izvršiti prijenos kostiju pokojnika u vlastitu grobnicu u Zablacu

Antolos Ante Lovrina

maturanta rođ. 1920.

preminulog 20. IX. 1944.

i

Antolos Kate ud. pok. Ante

rođ. 1866.

preminule 9. IV. 1952.

Ožalošćeni otac i sin

Antolos Lovra

Šumske štete - zapreka obnove šuma

Šumske štete su jedna od najvećih zapreka u obnovi šuma svugdje, a najviše kod nas u Dalmaciji. Šibenski kotar, kao jedan od najkrajševitijih kotareva Dalmacije našao se obiluje šumskim štetama. Primjerice u 1951. godini je podneseno 890 prijava za šumsku štetu u vrijednosti od 386.093.— dinara, dok u 1952. godini ih je podneseno 627 prijava u vrijednosti od 1.155.399.— Din. (vrijednost veća u 1952. god. prema 1951., jer je šumsko-oštećenje cijeničar za 1953. god. osjetljivo povećan). Ako se i ovome doda još izvjesni dio šumskih šteta nastalih od nepoznatog šumštetnika, onda se može zaključiti, da su šumske štete, koliko po broju, toliko i po vrijednosti još uvijek mnogobrojne na području našega kotara.

Šumske štete, koje nastaju bilo nedozvoljenom ispašom bilo nedopuštenom sječom vrlo se negativno odražuje na obnovu i onako zakržljalih šuma. Opetovanjem odnosno povećanjem tih šteta i onako velike površine goleti bi se još više proširile, dok površine šuma od-

nosno degradiranih šuma-sikara bi se smanjile. Od cjelokupne šumske površine kotara Šibenik otpada preko 2/3 na hrš i golet. Gornja granica krša i goleti našeg kotara je davno prekoračena, te se više ne smije ni u kom slučaju povećavati. Stoga je zbilja krajnje vrijeme, da se tim šumskim štetama slane na kraj.

Postojala je stoljećima tradicija kod nas u Dalmaciji, da se seljaku kad god ustrba drva ide sjeći, pa gdje stigne i što dohvati. Isto tako je bilo i sa ispašom, pošto je stoka vršila ispašu pustopašice, na nomadski način i. j. bez pastira. Posljedica toga je uništenje ogromnih šuma i pretvaranje istih najprije u šikare, a na kraju u golet. Poslije oslobođenja naša narodna vlast je pošla drugim putem, t. j. počeo se je postepeno uspostavljanje rad u šumama, odnosno šikarama. Uspjelo se je doduše dosta prema onome, kako je bilo, ali je još daleko od onoga, što bi trebalo biti.

Šumske štete su djelomično nužno zlo, koje nastaju uslijed oskudnosti

ogrijevnog drveta i pašnjačkih površina, ali djelomice našalost i to više nastaju poradi nesavjesnog špekulativnog i nepravilnog odnosa pojedinih ljudi prema ovoj državnoj imovini. Mnogo puta pojedinci, neprijatelji šume imaju u vidu samo svoje lične interese i trenutno dobro, koje nastaje izprženjem tih šumskih šteta. Na budućnost koliko svoju, toliko svojih budućih pokoljenja uopće ne gledaju. Glavno da je njima danas dobro, a sutra kako bude.

Ako bi se samo čas sjetio i razmislio kakvu štetu radi sječom tek obnovljene šume ili pak ispašom stoke u tek obnovljenoj ili novoposumljenoj površini, onda ne bi imao smjelosti da to čini. Nepravilan i neprijateljski odnos prema šumi kroz prošlost doveo ih je u takvo stanje, da sada mi svi osjećamo posljedice te devastacije. Ako bi se tom devastacijom u šumama nastavilo, a što bi bez daljnega i bilo, kada bi se činile šumske štete i dalje, onda bismo u još gore stanje doveli i onako loše šume. To bi osjetila prvenstveno sadašnja generacija, ali dakako još više iduće generacije.

Primjedbe, da ovakav odnos prema šumi mora biti, ako se namjerava održati sločni fond i seljaka osigurati potrebnim ogrijevom, u savim neložne. To vele oni, koji pojedine privredne grane gledaju uskogrudno odnosno oni, koji bi željeli da jednu privrednu granu podižu isključivo na štetu druge. Šumarstvo, poljoprivreda i stočarstvo su usko povezani međusobno. I jedno i drugo i ireće mogu a i moraju napredovati međusobno paralelno. Nikako ne jedno protežirali, a drugo zaposlavljali. Ravnoteža mora postojati, ako se misli na opće dobro našeg seljaka. Može se reći, da baš specijalno kod nas u Dalmaciji obnovljeno šumarstvo je temelj obnove odnosno povećanja kako stočarstva, tako i poljoprivrede. Bez šumarstva i obnovljenih šuma, a time pašnjaka nema obnove odnosno povećanja stoke. Bez stoke i njihovog gnojiva nema obnove i povećanja poljoprivrede, a naročito individualnih domaćinstva.

Da bi se ta ravnoteža između šumarstva i poljoprivrede postigla, potrebne su dakako momentalne žrtve. Treba racionalno iskoristavati postojeće šume bilo to ispašom ili sječom ogrijeva. Branjevine odnosno šumske površine, koje se trebaju prirodno ili umjetno obnoviti treba poštivati. Stoku bez pastira nikako ne puštati ni na dozvoljenim površinama za ispašu, da na nomadski način pase po pašnjacima. Racionalno odnosno postepeno po dijelovima koristi: pašnjačke površine, pa ne će doći do oskudice trave i lime do hajke na branjevine. Žrtve su doista, opetovano rečeno potrebne. Drva pak koristiti najnužnije i sjeći u određeno vrijeme i na određeno vrijeme i na određenim površinama pod stručnim nadzorom. Bilo bi potrebno da bi veća seoska domaćinstva prešla sa upotrebe otvorenih ognjišta na zatvorena t. j. štednjake (spahere), jer bi time utrošak ogrijeva bio za skoro 2/3 manji, nego što je sada. Baš imajući to u vidu, kao i druge prednosti, koje bi se dobile uvođenjem štednjaka u naša sela, trebalo bi to što više propagirati kod naših seljaka.

Isti se, da nijedna privredna grana nije toliko spora u svojem razvoju i obnovi kao što je baš šumarstvo. Šuma se brzo uništi, a vrlo teško i sporo obnovi odnosno podiže. Potrebna su čak i stoljeća za njezinu obnovu u pravom smislu. Odbacivanje šumskih šteta i obnova šuma se uz malo volje može dosta lako postići. Trebaju učestvovati uz lugare i NO-i, naročito općinski-posebno odbornici, kako općina tako i kotara, a na kraju osobito stanovnici sela, koji su najviše zainteresirani za obnovu šuma. Šumštetnike moramo odvraćati od njihovih loših navika uvjeravanjem, ili ako to ne ide onda podnašanjem prijave, nakon čega će NO-i poslije donosańja rješenja brzo ubirati štete. Ovim načinom će se zaista postići brza i nužno očekivana kao i potrebna obnova degradiranih šuma i šikara.

IZ SPORTSKOG ŽIVOTA

PRED NASTUP VESLAČA „KRKE“ u Zapadnoj Njemačkoj

Mi stariji se dobro sjećamo pobjeda »Krkinih« veslača između dva rata. No te pobjede nisu nastajale »preko noći«. One su bile plod upornog zalaganja veslača i članova uprave »Krk«, upornog i svestranog razvijanja svih pozitivnih snaga — u pronalaženju zdravog podmlatka i financijskih sredstava — neophodno potrebnih za pravilan i svestran razvoj kluba.

Prilikom veslačkih utakmica u Šibeniku bodrenje veslača »Krk« od strane simpatizera — bilo je tako spontano, bučno. »Naprijed Krka!« odjekivalo je od obale do obale. »Upri Krka!« hiljade glasova bodrilo je svoje mljenike. Puna luka čamaca, jedrilica, motorina i

dolačkih gajeta, sa bezbroj oduševljenih građana. Sve je bilo u pokretu. Sve je sa napregnutom pažnjom pratilo razvoj borbe. »Mur-gaš« je bio zvijezda na plavom merskom nebu. »Njegov« osmerac bio je trn u oku svim protivnicima. Njegovu pojavu dočekivao bi frenetičan pljesak. On je značio sigurnu pobjedu...

Tako je bilo do rata. No rat je donio sobom i stagnaciju. Žrtve Ruševine. To je neizostavno pogodilo i veslački sportski klub »Krk« sa svim njenim rekvizitima.

Šibenik je samo po veslačima »Krk« postao veslački sportski centar, sa kojim su morali računati svi njegovi protivnici. No posljednjih

nekoliko godina veslački sport u Šibeniku je u opadanju, a to samo zato što se ovoj sportskoj disciplini nije obratila ona pažnja, niti pružile one materijalne mogućnosti — neophodno potrebne za njegov razvoj.

Dobro poznati glas trenera »Ridulina« — dugo vremena nije odjekivao našom lukom, našim Kanalom. A čini se da ne ćemo prejelirati ako ustvrdimo da je baš »Ridulinov« glas, kao i njegovo poznavanje tehnike veslanja, bio jedan od neophodnih uslova za daljnji uspon i razvoj »Krk«.

Uz agilnog predsjednika »Krk« Ivšu Baranovića, koji se svestrano zalaže za razvitak svoga kluba — i »Ridulin« — svojim naporima pomaže (uz ostale »Krkš«) da se »Krk« obnovi

Celverac »Krk« putuje za koji dan u Zapadnu Njemačku, gdje će na poziv veslačkog saveza Zapadne Njemačke nastupiti kao gost. Veslači ovoga celverca treniraju svako jutro dva sata (od šest do osam), a zatim odlaze na svoje redovite poslove u razna poduzeća. Njima bi trebalo omogućiti da treniraju više — i da se za ovo vrijeme oslobode od bilo kakvog napornog fizičkog rada u poduzećima kako bi sa što više uspjeha zastupali veslački sport naše socijalističke domovine. P. B.

Osnovan nogometni klub u Perkoviću

Nedavno je u Perkoviću na inicijativu organizacije Narodne omladine osnovan nogometni klub »Omladinac«. Aktiv NO-e i članovi SSRN obavljali su se da će dobrovoljnim radom izgraditi igralište i pružiti materijalnu pomoć za potrebe društva. U ovaj novoosnovani klub bit će učlanjeni omladinci Perkovića i Slivna.

ZABAVA • POUKA • ZANIMLJIVOSTI

NJEMAČKI RATNI ZLOČINCI

Zapadne sile drže još po zatvorima 854 njemačka ratna zločinca. U posljednje 2 godine pušteno je na slobodu 2758 ratnih zločinaca. Nije poznato koliko njemačkih ratnih zločinaca ima u ruskim zatvorima. Posljednja vijest o tome datira još od prije 2 godine, kada je putem radio Moskve objavljeno da su svi njemački ratni zarobljenici pu-

šteni kućama, ali da se u SSSR-u još nalaze lisuće Nijemaca zadržanih kao ratni zločinci.

Među 854 njemačka ratna zločinca, koji su još po zatvorima zapadnih sila, nalaze se: 15 generala, 2 admirala (Doenitz i Raeder, 265 pripadnika Gestapa, 257 čuvara bivših zloglasnih njemačkih logora, 134 pripadnika vojske, zrakoplovstva i mornarice i 181 član S. S.

MOST DUG 3 KM.

Nedavno je predsjedniku oblasti Sicilije dat na proučavanje projekta dinovskog mosta koji bi spajao Siciliju sa kontinentom. Ovaj bi most protezao od Mesine do mjesta Villa San Giovanni. Most bi se protezao u duljini od 3 km, a sastojao bi se od 3 arkade, od kojih bi srednja bila duga 1524 m, a dvije krajnje od po 726 m svaka. Most bi stajao na 2 centralna polona koji bi imali 120 m svaki t. j. od morskog dna do razine mora. Nad ovima bi se dizali čelični piloni visine 230 m. Dakle, raspon između dubine i visine iznosi bi 350 m, što je više nego Eiffelov toranj u Parizu. Ovaj most bi imao 2 »sprata«:

na donjem bi imale biti postavljene tračnice za željeznički saobraćaj, dok bi na gornjem bila izgrađena cesta širine 11 metara. Ovaj dinovski most bi prema kalkulacijama koštao 55 milijardi lira (27 milijardi dinara).

1727 PROFESIJA

Za mlade, koji traže da odoberu buduće zvanje, postoji veliki izbor istih. »Il Bureau International du Travail«, poslije više godina rada, u kojem su sudjelovali eksperti za rad i profesije iz čitavog svijeta uslanovio je da ima ukupno 1727 kvalificiranih profesija. One su podijeljene u 283 kategorije, zatim u 44 grupe i na koncu u 8 glavnih grup»

Za mlade, koji traže da odoberu buduće zvanje, postoji veliki izbor istih. »Il Bureau International du Travail«, poslije više godina rada, u kojem su sudjelovali eksperti za rad i profesije iz čitavog svijeta uslanovio je da ima ukupno 1727 kvalificiranih profesija. One su podijeljene u 283 kategorije, zatim u 44 grupe i na koncu u 8 glavnih grup»

TRAMVAJSKA LUTRIJA

U Gjakarti, glavnom gradu Indonezije, uprava tramvajske mreže našla se je u vrlo nezgodnom financijskom položaju koji je prouzrokovan jednim čudnim običajem tamošnjih stanovnika da izbjegavaju da plate tramvajske karte. Da bi prebrodili financijske poteškoće, je-

dan član uprave tramvaja došao je na ideju da tramvajskim kartama da obilježje lutrijskih karata. U tu svrhu su određene i dnevne premije. Ideja se pokazala vrlo korisnom, tako da je ubrzo uprava tramvaja u Gjakarti popravila svoj financijski položaj.

PRIZOR IZ »MASNE« ULICE

Furešt: Nisam znao da oni s prozora misle da sam velika riba, pa mi bacaju glave od srdela. Mali: Ne, ne šjor, oni ne bacaju nego brumaju.

OBAVIJEST

Stavlja se do znanja građanstvu da Pilana i tvornica sanduka — Šibenik raspolaže dovoljnom količinom pilotine za loženje, koju potrošačima nudi besplatno.

Preporučamo potrošačima da se navrijeme snabdije potrebnom količinom pilotine, a odvoženje se može vršiti preko cijelog dana.

Uprava poduzeća Pilana i tvornica sanduka — Šibenik

Kina na kotaru

BETINA: engleski film — BRAUNINGOVA VERZIJA — Dodatak Pod slobodnim nebom. (6.—7. VI.)

KORNAT (Murter): američki film — TISUĆU I JEDNA NOĆ — Dodatak: Sa predvojničke obuke. (6.—7. VI.)

SKRADIN: francuski film — ICI ČEMO U PARIZ — (6. do 7. VI.)

U XVI. kolu Hrvatsko-slovenačke lige

Drugi poraz u proljetnom dijelu prvenstva

Rezultati XVI. kola: Zagreb: Metalac — Slavija 1:1, Rijeka: Kvarner — Željezničar 4:2, Varaždin: Tekstilac — Šibenik 1:0, Ljubljana: Odrad — Proleter 3:2 i Maribor: Branik — Rudar 2:1.

VARAŽDIN — Igralište »Tekstilca«. Vrijeme oblačno, teren veoma klizak. Prvenstvena utakmica Hrvatsko-slovenačke lige. Gledalaca oko 1000. Sudac Kranje iz Zagreba dobar.

TEKSTILAC: Cerovečki, Borovec, Roža, Kuhar, Perhaj, Krleža, Čop I., Zajec, Janušić, Plesničar, Lampelj. ŠIBENIK: Bašić, Iljadica, Friganović, Tambača, Erak II., Bego, Zorić, Erak I., Đurić, Tedling, Jelenković. Strijelac: Čop I. u 80. minuti.

U nedjeljnoj utakmici, koja je bila neobično važna za obje momčadi, sastala su se dva izjednačena protivnika. »Tekstilac« je imao izvjesnu prednost u toliko što je igrao pred svojom publikom. Prvo poluvrijeme proteklo je u ravnopravnoj igri, ma da je »Šibenik« u prvih deset minuta bio nešto premoćnija momčad. U čitavom tom dijelu obje momčadi imale su niz povoljnih prilika da postignu zgoditak, ali uspješne intervencije vratara objiju momčadi onemogućile su realiziranje.

Odmah u nastavku »Šibenik« silovito napada, ali bezuspješno. U 3. minuti »Tekstilac« izvodi protunapad i u tom momentu Erak II. napravio je prekršaj nad Janušićem, a dosudeni jedanaesterac Borovec ne uspijeva realizirati. Sve do postignutog zgoditka »Šibenik« vrši nekoliko prodora prema protivničkim vratima, ali navalna petorka ne uspijeva ništa učiniti. U istom razdoblju i »Tekstilac« izvodi nekoliko navala, koje razbija solidna obrana »Šibenika«. U 79. minuti Šibenčani prodiru s lijeve strane, primljenu loptu Erak I. nabacuje pred vrata gdje nastaje gužva, iz koje jedan igrač »Tekstilca« loptu sprovodi u svoj vlastiti gol. Međutim, sudac, koji se u tom momentu nalazio nekih 30-tak metara udaljen od vratiju, na znak pokrajnjeg sudije, nije priznao regularan zgoditak. Minutu kasnije »Tekstilac« postiže preko Čopa I. zgoditak i time dva dragocjena boda. Sa nekih 25 metara domaći su izveli slobodan udarac i dobivenu loptu desno krilo je iz neposredne blizine neobranjivim udarcem pogodilo mrežu. Po-

sljednih pet minuta ove utakmice domaći vrše snažan pritisak na vrata »Šibenika«, ali im uza sve to ne uspijeva povećati rezultat. Najbolji kod »Tekstila« bili su desni half Kuhar i centarhalf Perhaj, dok se je kod »Šibenika« istakla uža obrana zajedno s Erakom II.

Tablica

PROLETER	16	12	2	2	48:15	26
ODRED	16	11	0	5	41:18	22
TEKSTILAC	16	9	3	4	29:21	21
ŠIBENIK	16	9	2	5	36:24	20
KVARNER	16	8	2	6	27:25	18
BRANIK	16	7	3	6	25:31	17
METALAC	16	3	5	8	17:25	11
ZELJEZNIČAR	16	3	3	10	16:38	9
RUDAR	16	4	0	12	21:43	8
SLAVIJA	16	2	4	10	18:38	8

Prvi ispit - skokovi šibenskih padobranaca

Povodom Dana Jugoslavenkog ratnog zrakoplovstva održana je prošlog tjedna sjednica »Aerokluba« Šibenik, kojoj su, pored predstavnika privrednih poduzeća iz grada i kotara, prisustvovali sekretar Kotarskog komiteta SK Pere Škanica i sekretar Gradskog komiteta SK Živojin Bulat.

Nakon isprnog referata o razvitku zrakoplovstva u našoj zemlji, a posebno o radu »Aerokluba« u Šibeniku, kroz diskusiju, koja je zatim nastala, najviše se tretiralo pitanje prostorija i potrebnih financijskih sredstava za što skorije dovršenje aerodroma na Pokrovniku. Također je pokrenuto pitanje odvajanja kluba od Narodne tehnike, kao što su slično zatražili i ostali centri na području Dalmacije.

Nakon dvogodišnjeg zastoja u radu kluba, ove godine zabilježena je jača aktivnost u svim postojećim sekcijama. Dosad su završila radom dva tečajja: jedan za motorne pilote i jedrilicare, a drugi

Raspored XVII. kola

U XVII. kolu sastaju se ovi parovi: u Rijeci: KVARNER — ŠIBENIK, u Varaždinu: TEKSTILAC — ODRED, u Trbovlju: RUDAR — METALAC, u Mariboru: BRANIK — PROLETER i u Karlovcu: SLAVIJA — ZELJEZNIČAR.

za padobrance za koje je osposobljeno 55 omladinaca. U toku je još jedan tečaj za padobrance, a uskoro će započeti radom i tečaj iz modelarstva za koji se prijavilo oko 60 omladinaca većinom iz gradskih srednjih i stručnih škola. Za ove tečajeve klub keristi stručno osoblje iz zrakoplovnog centra za Dalmaciju iz Splita i Sinja.

Novi aerodrom, koji se upravo sada nalazi u izgradnji, bit će dovršen do sredine mjeseca lipnja. Aerodrom će imati dimenzije 1400/600 a moći će ga koristiti i »Aeroklubovi« iz Drniša i Knina.

Šibenski padobraneci vrše opsežne pripreme za prvi javni nastup, koji će biti održan od 15. do 20. lipnja o. g. na Pokrovniku. U skokovima će sudjelovati oko 60 padobranaca, a bit će izvršeni iz aviona »Višesjed« SC-2 koji će u tu svrhu biti dopremljen iz Zagreba. Za prvi nastup šibenskih padobranaca, a što je i razumljivo, vlada u našem gradu velik interes. Tih dana bit će omogućeno i građanima da posmatraju ovaj aeromiting.

Ova se godina može zaista okarakterizirati godinom uspjeha šibenskog »Aeroklub« ba, čime su mnogo pridonijeli pripadnici šibenskog Garnizona, koji su naročito oko uređenja aerodroma dali znatnu materijalnu pomoć.